

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 22 mei 2025

Zaaknummer : 1304592
Team : IASZ
Portefeuillehouder : S.A. Meerhoff
Openbaarheid : Actief openbaar

Onderwerp

Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025-2028: *Samen naar een toekomst zonder geldzorgen*

Kernboodschap

Schulden hebben een diepgaande invloed op het dagelijks leven van mensen. Samen met onze inwoners en samenwerkingspartners zetten wij ons in voor een toekomst zonder financiële zorgen. Dit doen we de komende beleidsperiode met extra nadruk op preventie, maatwerk, toegankelijke hulp en informatie om zoveel mogelijk inwoners te bereiken en door het bieden van perspectief op een schuldenvrije toekomst. We blijven de werkwijze Vroegsignalering doorontwikkelen en hanteren een doelgroepgerichte aanpak. Er is specifieke aandacht voor gezinnen met kinderen, statushouders, jongeren en ondernemers. We benadrukken het belang van vindbare informatie en laagdrempelige hulp. Om dit te bereiken versterken we samenwerkingen met lokale partners en ervaringsdeskundigen. We streven naar perspectief voor inwoners en bieden daarbij de nodige ondersteuning om zich weer op de toekomst te kunnen richten.

Besluit B&W

1. In te stemmen met het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025 – 2028: *Samen naar een toekomst zonder geldzorgen*
2. De raad voor te stellen het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025 – 2028: *Samen naar een toekomst zonder geldzorgen* vast te stellen
3. Het voorstel voor te leggen aan de commissie Samenleving om advies te geven aan de raad.

Besluit raad

De raad van de gemeente Heemstede;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 april 2025

Besluit:

1. Het Beleidsplan Schuldhelpverlening 2025 – 2028: *Samen naar een toekomst zonder geldzorgen* vast te stellen.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Wettelijke grondslag

Juridisch en beleidskader

- Gemeentelijke wet schuldhelpverlening (Wgs)
- Besluit bijstand zelfstandigen (Bbz)
- Beleidsplan schuldhelpverlening 2021 – 2021: Samen tegen schulden
- Beleidsregels Schuldhelpverlening Heemstede 2021
- Herijking jeugdwerk (kinder- jongeren- en straathoekwerk) Heemstede 2025-2028
- Integrale visie en doelenboom Sociaal Domein 2025-2028

Bevoegdheid

De raad is bevoegd tot het nemen van dit besluit op grond van artikel 2 van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening.

Bestuurlijke achtergrond

Op basis van de ervaringen uit ons vorige beleidsplan schuldhelpverlening 2021-2024 kijken we terug op de vooruitgang die we hebben geboekt. Onze hulp is veelzijdig en biedt ondersteuning op verschillende niveaus: van het helpen van mensen met beginnende schulden tot intensieve begeleiding bij ernstigere financiële problemen, het assisteren bij het regelen van financiën en het verstrekken van voorlichting aan inwoners die moeite hebben met het beheren van hun geld.

De komende periode ligt de nadruk meer dan ooit op preventie en het bereiken van inwoners van Heemstede die te maken hebben met schulden. Gezien de snelle maatschappelijke veranderingen en de dynamiek van wet- en regelgeving, is het van belang dat we ons blijven ontwikkelen. De afgelopen vier jaar hebben ons laten zien hoeveel er kan veranderen, zowel door externe invloeden als door interne ontwikkelingen. Daarom blijven we de ambities van onze schuldhelpverlening behouden en stemmen we ons beleid af op de actuele situatie.

Het voorliggende beleidsplan schuldhelpverlening 2025 – 2028 past binnen de integrale visie en doelenboom Sociaal Domein Heemstede 2025-2028. Voor het onderdeel jongeren sluit het aan bij de Herijking Jeugdwerk (kinder- jongeren- en straathoekwerk) Heemstede 2025-2028, waarin maatregelen staan die bijdragen aan het versterken van de preventieve ondersteuning aan de jeugd.

Het beleidsplan is een hoofdlijnendocument en bedoeld om richting te geven aan de beleidsfocus de komende jaren. De specifieke uitwerking van dit plan kan in een later stadium via collegebesluiten vastgelegd worden.

Motivering

Het beleidsplan committeert zich aan de afspraken die landelijk gemaakt zijn over de **Basisdienstverlening** met als doel het creëren van toegankelijker en uniform hulpaanbod. Daarnaast wordt binnen het plan aan de hand van **vier speerpunten** toegelicht welk belang wij zien, wat we blijven doen en waar we ons nog meer voor gaan inzetten.

Basisdienstverlening

In maart 2024 hebben het ministerie van Sociale Zaken, Divosa, de NVVK en de VNG afspraken gemaakt over de Basisdienstverlening. Het doel van dit plan is om een toegankelijker hulpaanbod te creëren, dat in elke gemeente uit minimaal dezelfde elementen bestaat. Door de hulpverlening in alle gemeenten uniform te maken weten mensen beter wat ze kunnen verwachten, wat het bereik van schuldhulpverlening moet vergroten. Een van de eerste elementen waar we ons voor inzetten is het afsluiten van het Convenant Lokale Overheid, samen andere lokale overheden en uitvoeringsorganisaties. Het doel is om zelf, als gemeente, geen veroorzaker van een opstapeling van schulden te zijn. Bijvoorbeeld door samen met Gemeentebelastingen Kennemerland Zuid (GBKZ) te kijken naar mogelijkheden om betalingen te pauzeren.

Speerpunt 1. Preventie/Vroegsignalering

We leggen de focus binnen het hele beleidsplan op preventie. Door vroegtijdig hulp te bieden, kunnen we voorkomen dat problemen verergeren en zwaardere hulp nodig is. Voor de doelgroep jeugd sluiten we daarbij ook aan bij de Herijking Jeugdwerk (kinder- jongeren- en straathoekwerk) Heemstede 2025-2028, waarin maatregelen staan die bijdragen aan het versterken van de preventieve ondersteuning aan de jeugd. Verder blijven we de bestaanszekerheid borgen en een breed voorveld bieden voordat inwoners in de formele schuldhulpverlening terechtkomen. We continueren daarbij de aanpak Vroegsignalering en blijven deze werkwijze optimaliseren door bijvoorbeeld verschillende benaderingen te testen en het aantal signaalpartners uit te breiden.

Speerpunt 2. Maatwerk

We zorgen dat inwoners hulp krijgen, die passend is bij hun situatie en mogelijkheden. Iedere situatie wordt individueel bekeken. We besteden specifieke aandacht aan gezinnen met kinderen, zodat het effect op kinderen zo klein mogelijk blijft. Statushouders krijgen een cursus Omgaan met geld. Voor jongeren en ondernemers hebben we aparte routes. Uit recent onderzoek (over 2024) van Deloitte is gebleken dat steeds meer jongeren financiële uitdagingen ervaren, door bijvoorbeeld tijdelijke contracten of hoge woonlasten. Ze hebben daarbij minder tijd gehad om te sparen en zijn minder bezig 'met later'. Met het oog op preventie breiden we dan ook onze doelgroep uit. Voor jongeren tussen 12 en 18 jaar verkennen we samenwerkingsmogelijkheden met middelbare scholen en partijen die bijvoorbeeld gastlessen kunnen verzorgen. Bij de uitwerking van onze plannen, ook in het kader van het bereik van jongeren, betrekken we de samenwerkende partijen uit de Herijking Jeugdwerk, met name het 'jongerenwerk op school' (via WIJ Heemstede) en het straathoekwerk. Voor ondernemers zetten we in op groter bereik. Uit de cijfers blijkt dat er meer ondernemers met schulden zijn dan het aantal ondernemers dat zich meldt. We zetten in op gerichte informatie, bijvoorbeeld samen met lokale ondernemersverenigingen.

Speerpunt 3. Toegankelijke en laagdrempelige hulp en informatie

We benadrukken het belang van het uitbreiden van de informatievoorziening over alle vormen van hulp bij geldzorgen en schulden. We willen zichtbaar zijn en zorgen dat informatie over hulp goed en

makkelijk te vinden is. Dit doen we niet alleen via onze eigen communicatiekanalen, maar ook via de samenwerkende partijen uit de Herijking Jeugdwerk, lokale (sport-)verenigingen, scholen en andere maatschappelijke organisaties. Zo zorgen we er samen voor dat inwoners de juiste hulp kunnen vinden. We willen een lokaal aanspreekpunt creëren waar iedere inwoner kan binnenstappen, zonder dat ze direct naar de gemeente hoeven, om hun situatie of vraag te bespreken. Dit is laagdrempelig. We werken samen met ervaringsdeskundigen. Op deze manier willen we de klantreis optimaliseren. Ervaringsdeskundigen hebben waardevolle inzichten op basis van hun eigen ervaringen. Door te begrijpen hoe inwoners door de gemeente navigeren, kan het beleid of het proces effectiever worden afgestemd op de werkelijke behoeften en verwachtingen van de inwoners. Zo kunnen we knelpunten identificeren en dienstverlening verbeteren.

Speerpunt 4. Perspectief op een schuldenvrije toekomst

Met onze schuldhelpverlening bieden wij niet alleen ondersteuning bij het oplossen van problematische schulden, maar geven wij inwoners ook de rust en ruimte om zich weer op de toekomst te richten. We kijken naar wat zij nodig hebben om opnieuw perspectief te vinden. Dit doen wij via Schuldhelpverlening Haarlem. Dit brede aanbod willen wij behouden. Daarnaast gaan we bekijken of en hoe we de samenwerking met bewindvoerders kunnen verbeteren en volgen we de landelijke en regionale ontwikkelingen op het gebied van pilots die gericht zijn op het opkopen van schulden.

Kanttelingen, risico's en beheersmaatregelen

N.v.t.

Duurzaamheid

n.v.t.

Financiën

Structureel: Aanpak armoede en schulden

In de meicirculaire 2024 is een structureel bedrag ongeveer € 29.000 beschikbaar gesteld aan Heemstede voor de aanpak armoede en schulden. Deze gelden zijn geoordeeld door de gemeenteraad om uit te geven aan deze doelgroep.

Op 25 februari 2025 is, via het wijzigen van de beleidsregels minimabeleid, door het college besloten de kledingkaart voor kinderen uit minimegezin structureel in te voeren. Het voorstel is dit te dekken uit de aanpak armoede schulden, dit bedraagt €20.000. De commissie Samenleving heeft deze stukken te kennisname ontvangen. Het voorstel is daarnaast om het overige bedrag van €9.000 structureel in te zetten voor initiatieven op basis van voorliggende beleidsplan schulden, en dit te verwerken in de voorjaarsnota 2025 en kadernota 2026-2029.

Incidenteel: Overschot energietoelagen

Voor incidentele uitgaven is het mogelijk het overschot vanuit de energietoelagen te gebruiken. De overheveling van een deel van dit overschot wordt voorgesteld bij de jaarrekening 2024.

Samenwerking en communicatie

Cliëntenraad

Dit beleidsplan is besproken met de cliëntenraad Werk en Inkomen. Ze beamen het belang van het vergroten van de bekendheid van de ondersteuning die de gemeente kan bieden en wijzen op de noodzaak van zichtbaarheid en het breed en toegankelijk communiceren. Daarnaast adviseren zij om in gesprek te gaan met inwoners die ervaring hebben met de hulpverlening. Dit doen wij door de klantreis in kaart te brengen en gesprekken te voeren met ervaringsdeskundigen. De cliëntenraad benadrukt ook het belang van maatwerk: flexibel zijn en iedere persoon als uniek beschouwen. Ten slotte geven zij ook aan dat het waardevol is om ondersteuning te bieden aan ouders van kinderen. We hebben daarom opgenomen dat we de mogelijkheden hiervoor gaan verkennen, bijvoorbeeld door gebruik te maken van de financiële opvoedwijzer van het Nibud.

Overige participatie

Voor uitvoering zal afstemming gezocht worden met de bij dat onderwerp betrokken partijen en gemeente Haarlem voor schulddienstverlening.

De gemeenteraad van Bloemendaal wordt ditzelfde plan aangeboden, met één inhoudelijke afwijking. In Bloemendaal wordt onderzocht hoe een pilot voor het opkopen van schulden vormgegeven kan worden, geïnspireerd door de aanpak van de gemeente Arnhem. Bloemendaal kiest hiervoor omdat er mogelijkheden worden gezien om dit uit te voeren, mede dankzij de bereidheid van lokale ondernemers en fondsen om financieel bij te dragen. In Heemstede worden deze mogelijkheden op dit moment niet gezien, maar de ontwikkelingen op dit gebied worden wel met belangstelling gevolgd.

Communicatie

Het beleidsplan wordt gepubliceerd op de website van de gemeente.

Planning/uitvoering

8 april 2025 : behandeling voorstel in het college

7 mei 2025: behandeling voorstel in de commissie Samenleving

22 mei 2025: behandeling van het voorstel in de raad

Bijlage(n)

1. Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025 -2028: *Samen naar een toekomst zonder geldzorgen*